



FINANȚAREA CAMPANIEI ELECTORALE LA ALEGERILE LOCALE

Raport de monitorizare nr. 3



Septembrie 2020



Semilunei 7, ap. 1

București

www.expertforum.ro

Policy brief EFOR #93

Autor

Septimius Pârvu, Expert electoral, Expert Forum



CEELI INSTITUTE
PRAGUE
ADVANCING THE RULE OF LAW



Raport realizat în cadrul unui proiect finanțat de Bureau of International Narcotics and Law Enforcement Affairs (INL), implementat de Expert Forum în parteneriat cu CEELI Institute și International Foundation for Electoral Systems (IFES).

Raportul analizează datele raportate de către competitorii electorali Autorității Electorale Permanente și publicate pe pagina www.finantarepartide.ro la data de 18 septembrie. Pentru o analiză mai generală a cadrului legislativ și a problemelor legate de finanțarea campaniei electorale, vă rugăm să citiți primul raport de monitorizare¹, publicat la începutul lunii septembrie.

Baza de date cu toate informațiile despre finanțarea campaniei electorale

EFOR a adunat toate informațiile legate de campania electorală și a construit o bază de date, care este actualizată pe măsură ce AEP publică informații. Puteți accesa baza de date și statisticile aferente pe pagina www.expertforum.ro/finantari-partide/contributii-campanie.html

Contribuții în campania electorală

AFIȘEAZĂ:

[Vezi lista cu transferurile de la partide](#)

Showing 1 to 6 of 6 entries (filtered from 17.072 total entries)

judet	partid	candidat	localitate	functie	venituri proprii	donatie	imprumut	total	data
ARGES	PSD	MINZANA ION	PRESEDINTE CONS. JUDETEAN ARGES-CIRCJUD.3	PCJ	85,000.00	0.00	0.00	85,000.00	01.09.2020
ARGES	PSD	MINZINA ION	PRESEDINTE CONS.JUDETEAN ARGES	PCJ	0.00	0.00	45,000.00	45,000.00	07.09.2020
ARGES	PSD	MINZINA ION	PRESEDINTE CONS.JUDETEAN ARGES	PCJ	0.00	0.00	85,000.00	85,000.00	09.09.2020
ARGES	PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL	SOARE EMANUEL	Presedinte al consiliului județean CONSILIUL JUDETEAN	PCJ	30000			30000	9/8/2020
ARGES	PER	FLOREA CONSTANTIN EDUARD	PRESEDINTE CONSILIUL JUDETEAN CIRCUMSCRIPTIA NR. 03 PITESTI	PCJ	20,000.00	-	-	20,000.00	9/11/2020
ARGES	USR	Cîrstea Adrian Ștefan	presedinte consiliu județean, Circumscripția electorală Argeș	PCJ	40,000.00			40,000.00	11.09.2020

Precampania electorală

În completarea primului raport, EFOR a identificat costurile pentru precampania electorală – perioada până la 28 august - pentru Uniunea Salvați România. Celelalte partide parlamentare cărora le-am trimis cereri de informații nu au răspuns până la acest moment. Dacă Pro România a folosit suma de 776.612,29 lei din subvenții pentru promovare outdoor/stradală (panouri) și ecrane LED în mai multe județe (lunile iulie-august), USR a cheltuit suma de 1.613.823,45 lei, la nivelul structurii centrale. Cheltuielile au fost distribuite astfel:

- studii si cercetari de piata 42507,73
- publicitate online si creatie 1.012.291,74
- coordonare precampanie 69.102,34
- alte servicii 28.621,07
- materiale evenimente strada cu strada 9.620,58

¹ EFOR, [Raport de monitorizare a finanțării campaniei electorale](#)

- tricouri 197.173,03
- materiale precampanie nationala 254.506,96

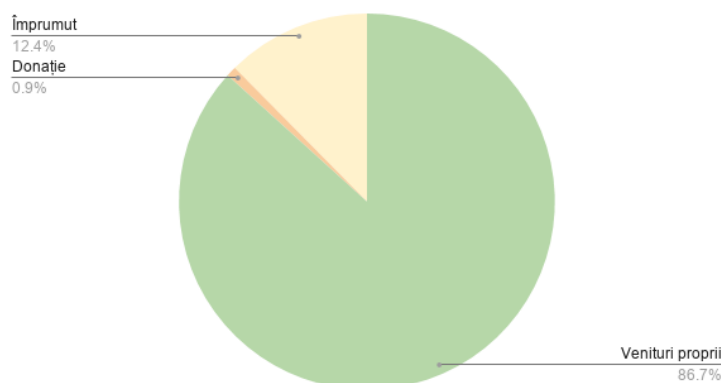
Campania electorală

Referitor la campania electorală, la data de 18 septembrie², AEP a raportat contribuții ale competitorilor în valoare de 125.238.229,33 lei, din care 3.086.207,26 lei provin de la candidații independenți. Conform calculelor EFOR, după analizarea bazei de date, suma totală, incluzând contribuțiile candidaților și transferuri ar fi de aproximativ 122 de milioane de lei, având în vedere că unele intrări se dublează. Suma totală ne arată că finanțarea din 2020 va fi mai mare decât în 2016³, în ciuda eventualelor blocaje legate de COVID-19 cu privire la strângerea de donații sau cotizații. Cheltuielile efectuate nu pot fi mai mari decât contribuțiile electorale depuse. Partidele vor mai putea depune contribuții până pe 26 septembrie. Niciun se publică date despre cheltuieli la acest moment.

Până la acest moment se regăsesc în baza de date aproximativ 16200 de nume unice, care includ candidați pentru toate funcțiile publice. În total, în România s-au înregistrat peste 256 de mii de candidaturi. Pentru listele de candidați poate depune oricare dintre candidați, inclusiv până la limita superioară a contribuțiilor. Având în vedere calitatea problematică a bazei de date este dificil de estimat dacă există circumscripții unde nu s-au depus deloc contribuții.

Contribuțiile pot proveni atât din fondurile candidaților, cât și din ceea ce transferă partidele politice în campanie, atât din fonduri private, cât și din subvenții. Cea mai mare parte a fondurilor declarate provine din contribuțiile candidaților. Iar dacă ne uităm la sursa contribuției, cei mai mulți bani provin din venituri proprii (86,7%), apoi din împrumuturi (12,4%), iar cei mai puțini bani au provenit din donații (aproape 1%).

Tipuri de venituri (fără transferuri)

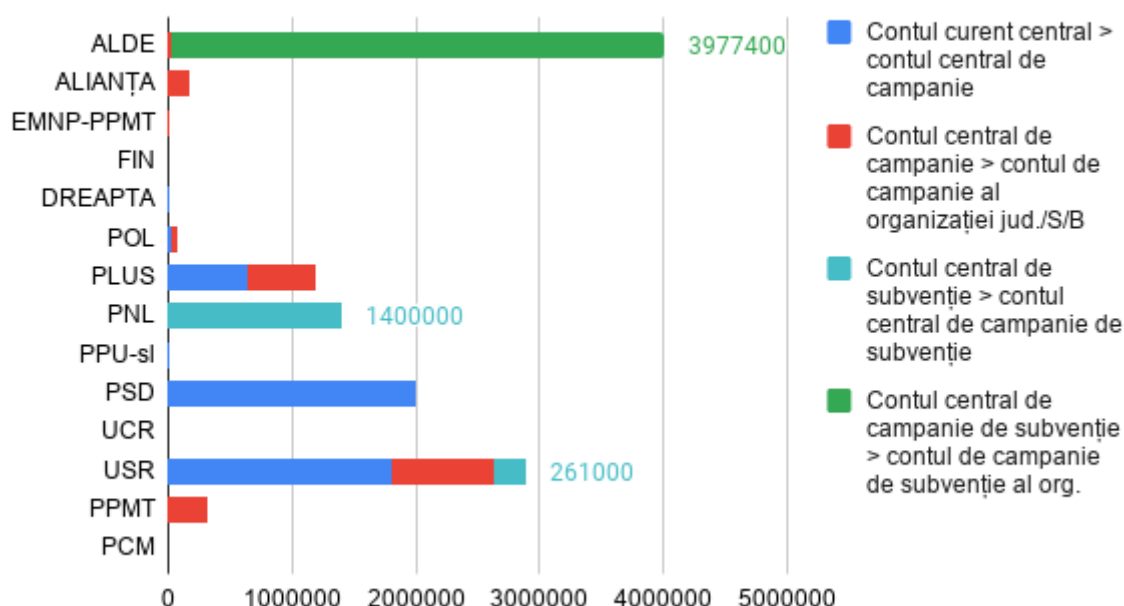


² <https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2020/09/Raportare-contributii-locale-18.09.2020.xlsx>

³ Aproximativ 54 de milioane de lei. De reținut că salariul minim pe economie a crescut de la 1200 de lei la 2230 lei

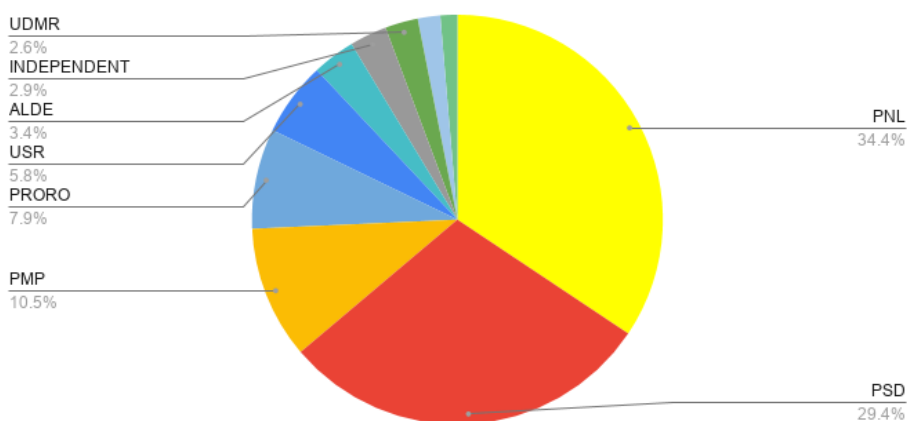
Partidele pot transfera în completarea contribuțiilor candidaților fonduri din banii privați strânși în afara campaniei electorale, dar și din subvenții, potrivit unei modificări legislative de ultim moment, realizată prin Legea 135/2020. Spre deosebire de celelalte alegeri, cum ar fi prezidențialele sau europarlamentarele, contribuțiile partidelor sunt relativ mai limitate la alegerile locale. Până la data de 18 septembrie, partidele au transferat 4,5 milioane lei din conturile centrale curente în conturile centrale de campanie și 1,6 milioane lei din contul central de subvenții în contul central de subvenții pentru campanie. De asemenea, ALDE a alocat 3,9 milioane lei din subvenții către filialele locale și județene/ale municipiului București.

Transferuri ale partidelor politice

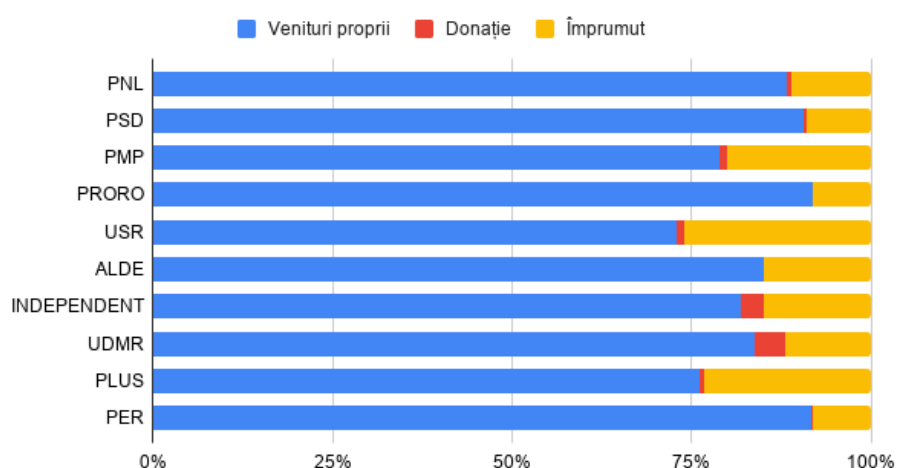


PNL a declarat cei mai mulți bani până acum, urmat îndeaproape de PSD (aproape 30%). Independenții au declarat 2,9% din toate contribuțiile din baza de date AEP.

Procent partide

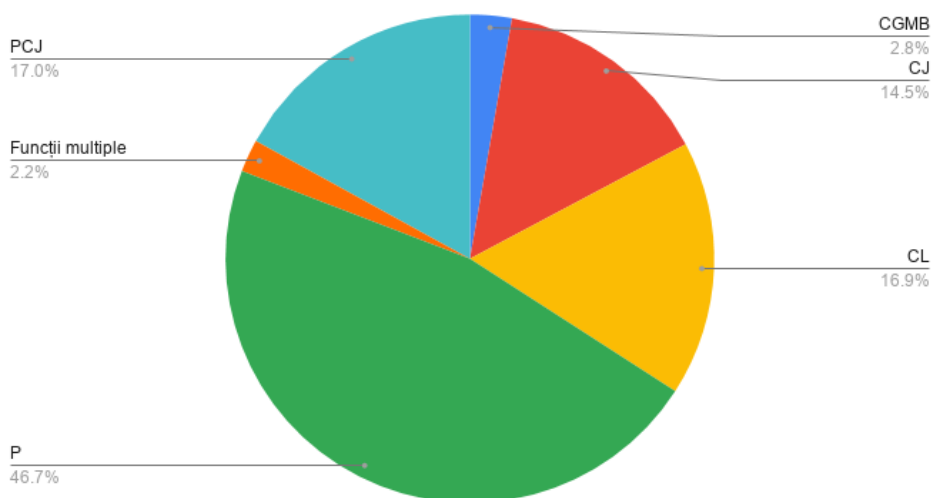


Top 10 contributori, % surse de venit (fara transferuri)



Constanța este județul unde au fost declarate cele mai multe contribuții, reprezentând aproape 5% din totalul fondurilor înregistrate, următorul județ fiind Cluj, unde au fost declarate 3,6% din sume, fără a lua în calcul contribuțiile partidelor politice. Urmează în top 5 Prahova, București (fără sectoare) și Argeș. Județele cu cele mai puține contribuții sunt Covasna și Harghita, dar și Giurgiu unde s-au înregistrat procente sub 1% din fondurile totale declarate până la această dată de competitorii electorali. Candidații la funcția de primar au fost cei mai mari contributori din totalul contribuțiilor, aducând aproape jumătate din banii declarați. Acest fapt este explicat de miza poziției, dar și de faptul că pentru listele de consilieri locali limitele sunt relativ reduse. Cu toate acestea, contribuțiile pentru primari generali și președinți ai consiliului județean rămân cele mai semnificative. Astfel, nouă candidați au atins pragul maxim de contribuții, și anume 446.000 de lei (vezi anexa 1)

Procent după tip de funcție



La consiliile județene, doar în zece cazuri partidele au ajuns în diverse județe la valoarea maximă care poate fi raportată și folosită pentru campanie, și anume 223.000 de lei.

Strategiile adoptate de partide pentru a asigura finanțarea pentru candidaturile pe liste au fost diferite. Dacă în unele cazuri, contribuțiile s-au împărțit între membrii listei, în altele o singură persoană a adus toată contribuția. De exemplu, pentru listele pentru consiliile locale de municipii există trei cazuri în care suma de 66.900 lei a fost acoperită de un singur candidat:

Județ	Partid	Nume	Circumscripția	Total contribuție – venituri proprii
GALATI	PSD	ENACHE CRISTIAN-SORIN	CONSILIUL LOCAL CIRCUMSCRIPTIA NR.1	66900
SALAJ	PMP	STIRB RADU ALEXANDRU	CONSIL LOC. AL MUN.ZALAU CIRC.NR 33	66900
CLUJ	PMP	PISCHIS RAZVAN-DANIEL	CONSILIER LOCAL Cluj Napoca	66900

La nivel de primării de sectoare, un număr de 4 candidați au atins limita de 223.000 de lei: Adrian Moraru (PNL, S3), Mihail Neamțu (PMP, S3), Dan Cristian Popescu (PSD, S2), precum și Florin Manea (București 2020, S2). Și candidatul Pro România la primăria Sectorului 1, Adina Alberts a fost foarte aproape de a atinge limita maximă, raportând 222.997 lei. La municipii reședință de județ estimăm că un număr de 20 de candidați au adus suma maximă din contribuții.

La Primăria Generală, nouă competitori au adus contribuții. Candidații Partidului Social Democrat sau Partidului Mișcarea Populară nu au declarat niciun leu, iar partidele nu au raportat transferuri din propriile fonduri către filiala București, conform datelor publicate de AEP. Cea mai mare contribuție a declarat-o Ioan

Sîrbu, candidat Pro România (aproape 50% din totalul fondurilor declarate pentru PG).

Analizând o serie de declarații de avere am observat că unii dintre candidați ar putea avea dificultăți în a justifica modul în care au contribuit cu fonduri din venituri proprii sau sunt la limita veniturilor anuale. Câteva exemple:

- Candidatul la primăria Sector 2, **Florin Manea** (București 2020), a declarat un salariu anual de aproape 100.000 de lei (la care se adaugă aproape 190 de mii de lei în conturi, dar și datoriile de peste 90 de mii de lei), dar cu toate acestea a contribuit cu valoarea maximă, de 223.000 lei din venituri proprii.
- **David Adrian Nicolae** (PNL), candidat la președinția Județului Hunedoara a contribuit din venituri proprii de 350.000, desi veniturile sale sunt mult mai reduse decât această sumă.
- **Iulian Popescu** (PNL), candidat la Președinția CJ Gorj a contribuit cu 250.000 de lei, desi are venituri inferioare acestei sume (în declarație apar totuși sume ca împrumuturi care depășesc valoarea respectivă).
- **Știrb Radu Marcel** (PMP) este candidat la CJ Sălaj din partea PMP și a adus o contribuție de 223.000 lei, desi are un salariu de 26400 lei și lucrează la Poșta Română.
- Pentru consiliul general, cel mai darnic contributor a fost **Enăchescu Marian Daniel** (PMP), cu 240.000 lei. Deși contribuția este raportată din venituri proprii, declarația de avere a candidatului arată că veniturile anuale de-abia depășesc 100.000 de lei.
- **Gabriel Rădulescu** este candidat la Consiliul general, a contribuit cu 150.000 de lei din împrumuturi, însă declarația de avere arată că acesta a câștigat doar aproape 20.000 de lei pe an, din arenda unui teren, fără niciun alt venit
- **Alexandru Susai** este candidat PSD la Consiliul general. Acesta a contribuit cu 45.000 de lei din venituri proprii și 73.000 de lei din împrumuturi. Conform declarației de avere, acesta are venituri de aproximativ 90.000 de lei pe an
- **Maxim Marius Cătălin** este candidat PSD la Consiliul General și a contribuit (48,600 lei), echivalentul întregului venit anual

Alți candidați au recurs la împrumuturi, iar unii dintre ei își finanțează campania exclusiv din acest tip de bani. PNL este partidul care a apelat la cele mai multe împrumuturi (65), urmat de USR (50), respectiv PSD (37) și PMP (22).

Candidații Pro România s-au împrumutat de 17 ori, iar cei ai PLUS de 16 ori.

Candidații care au contractat cele mai mari împrumuturi (de la persoane fizice sau instituții de credit) se regăsesc în anexa 2.

Analizând datele publicate de AEP, EFOR a identificat și câteva nereguli:

- Candidatul Partidului Dreapta Liberală a primit o donație de 15.000 de lei de la ELVILA S.A., fapt care nu este conform legislației, întrucât donațiile pot proveni doar de la persoane fizice

- Partidul Național Liberal a depășit suma pentru lista de consilieri județeni la Ialomița, declarând 300.800 lei
- Au fost identificate mai multe depășiri ale limitelor pentru contribuții/cheltuieli (care nu pot fi mai mari decât cele pentru contribuții). Lista de mai jos nu este exhaustivă, dar din cauza calității precare a datelor, în unele cazuri nu a fost posibilă identificarea corectă a detaliilor candidaturii. De asemenea, am menționat toate depășirile identificate, chiar dacă unele sunt minore

Anexe

1. Top 10 contributory (toate sursele)

Nume / Funcția la care candidează / Partid	Contribuție
THUMA HUBERT PETRU STEFAN / PRESEDINTE CJ ILFOV / PNL	446000
PETER TEODOR / PRESEDINTE CJ SALAJ / PMP	446000
MORARU DANIEL CONSTANTIN / PRESEDINTE CJ CONSTANTA / PER	446000
DAVID ADRIAN-NICOLAE / PRESEDINTE CJ / PNL	446000
STROE FELIX / PRESEDINTE CJ CONSTANTA / PSD	446000
DUNCA ROMEO DAN / PRESEDINTE CJ CARAS SEVERIN / PNL	446000
VASILE DORIN COSMIN / PRESEDINTE CJ DOLJ / PSD	446000
LUNGU VASILE-CRISTIAN / PRESEDINTE CJ CLUJ / PMP	446000
LUPU MIHAI / PRESEDINTE CJ CONSTANTA / PNL	446000
ARSENE IONEL / PRESEDINTE CJ NEAMT / PSD	443400

2. Contributory cu cele mai mari împrumuturi declarate

Nume / Funcția la care candidează / Partid	Împrumut
Vasile Dorin Cosmin / Presedinte CJ DJ / PSD	446000
THUMA HUBERT PETRU STEFAN / PRESEDINTE CJ IF / PNL	446000
PETER TEODOR / PRESEDINTE CJ SALAJ / PMP	446000
ARSENE IONEL / PRESEDINTE CJ NEAMT / PSD	440322

BARBU VALENTIN / PRESEDINTE CJ CALARASI / PNL	367000
COZMANCIUC CORNELIU-MUGUREL / Presedinte CJ NEAMȚ / PNL	350000
GLIGA DUMITRITA / PRESEDINTE CJ MURES / PSD	320000
PAVEL MARIAN / Presedinte CJ IALOMIȚA / PSD	280000
CÂJU MARIANA / PREȘEDINTE CJ BRAȘOV / CANDIDAT INDEPENDENT	250000
TOMA CATALIN DUMITRU / Presedinte CJ VRANCEA / PNL	240000

3. Candidați care au depășit pragurile legale pentru contribuții/cheltuieli⁴

Judet	Partid	Nume	Candidatura	Suma	Limita	Data
BOTOSANI	PSD	GHEORGHIU ANGEL	Primar Bucecea	15610	11500	04.09.2020
IALOMITA	PRO ROMÂNIA	MIHAI DANIEL - IONUT	Primar Amara	15000	11500	2020-09-02
ILFOV	PMP	PETA IANCU TRAIAN MIRCEA	CL Gradistea	10000	2230	03.09.2020
GALATI	PSD	DOROBAT VICTOR	CL Beresti Meria	6300	2230	27,08,2020
IASI	PSD	CRAUS IONEL	CL Tomesti	5000	2230	31,08,2020
ILFOV	PLUS	CHIORALIA FLORIN STEFAN	CL Bragadiru	3122	2230	02.09.2020
TIMIS	FDGR	CSONTI ADAM	CL Bield	3000	2230	9/2/2020
IALOMITA	PSD	VOICU FANEL	CL Alexeni	2500	2230	31.08.2020.
SUCEAVA	PRO ROMÂNIA	ONISORU ANDREEA MARIA	CL Ipotești	2500	2230	2020-08-26
SUCEAVA	PRO ROMÂNIA	SIMINICEANU MIHAELA	CL Mitocu Dragomirnei	2500	2230	2020-08-27
SUCEAVA	PRO ROMÂNIA	LEONTE IONEL	CL Hârtop	2400	2230	2020-08-27
IALOMITA	PSD	VOICU FANEL	CL Alexeni	2500	2230	31.08.2020.
IALOMITA	PSD	DOLETE ANGELICA-ANA	CL Jilavele	2300	2230	01.09.2020
ARGES	INDEPENDENT	GHICA DUMITRU	CL RUCĂR	2250	2230	9/1/2020
IALOMITA	PSD	ZAHARIA PETRICĂ	CL Sărățeni	2250	2230	28.08.2020.
IALOMITA	PSD	MARIN BIBICA	CL Manasia	2250	2230	31.08.2020.
IALOMITA	PSD	GRIGORE PETRISOR	CL Boranesti	2250	2230	03.09.2020
IALOMITA	PSD	ZAMFIR GEORGE	CL Adancata	2250	2230	04.09.2020

⁴ Unele nume se regăsesc și în primul raport de monitorizare



Semilunei 7, ap. 1
București
www.expertforum.ro

